

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN CÔNG BÁCH

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ VỐN NHÀ NƯỚC
TẠI CÁC DOANH NGHIỆP CÓ VỐN NHÀ NƯỚC
THUỘC TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60-34-01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Lê Anh Vũ

Thái Nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Nội dung luận văn có tham khảo và sử dụng các tài liệu, thông tin được đăng tải trên các tác phẩm, tạp chí và các báo cáo được chú thích đầy đủ trong danh mục tài liệu tham khảo của luận văn.

Tác giả luận văn

Nguyễn Công Bách

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình cao học và viết luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ và góp ý nhiệt tình của quý thầy cô trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh – Đại học Thái Nguyên.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn đến quý thầy cô trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh – Đại học Thái Nguyên, đặc biệt là những thầy cô đã tận tình dạy bảo cho tôi suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến Tiến sĩ Lê Anh Vũ đã dành nhiều thời gian và tâm huyết hướng dẫn nghiên cứu và giúp tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Nhân đây, tôi cũng xin cảm ơn quý anh, chị và ban lãnh đạo sở Tài chính tỉnh Quảng Ninh, sở Kế hoạch và Đầu tư, Cục thuế tỉnh Quảng Ninh, Cục Thống kê tỉnh Quảng Ninh... đã tạo điều kiện cho tôi điều tra khảo sát để có dữ liệu viết luận văn.

Mặc dù tôi đã có nhiều cố gắng hoàn thiện luận văn bằng tất cả sự nhiệt tình và năng lực của mình, tuy nhiên không thể tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được những đóng góp quý báu của quý thầy cô và các bạn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2012

Học viên

Nguyễn Công Bách

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt	xii
Danh mục bảng biểu.....	xiii
MỞ ĐẦU.....	i
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ VỐN NHÀ NƯỚC TẠI DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC.....	6
1.1. Vốn Nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước	6
1.1.1. Vốn của doanh nghiệp trong nền kinh tế thị trường	6
1.1.2. Vốn nhà nước đầu tư tại DNNN.....	8
1.1.2.1. Nhận diện vốn nhà nước đầu tư tại DNNN	8
1.1.2.2. Đặc điểm của vốn thuộc sở hữu Nhà nước tại doanh nghiệp.....	9
1.1.2.3. Vai trò của đầu tư vốn nhà nước tại các DNNN.....	10
1.2. Quản lý vốn Nhà nước tại DNNN.....	12
1.2.1. Khái niệm quản lý vốn nhà nước tại DNNN.....	12
1.2.2. Cơ chế quản lý vốn nhà nước tại DNNN	13
1.2.3. Mục tiêu quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp.....	15
1.2.4. Yêu cầu về cơ chế quản lý vốn nhà nước tại DNNN	18
1.2.5. Nội dung cơ chế quản lý vốn nhà nước tại DNNN	19
1.2.5.1. Quản lý hoạt động đầu tư vốn nhà nước vào DNNN	19
1.2.5.2. Cơ chế quản lý sử dụng vốn nhà nước tại DNNN	20
1.2.5.3. Bảo toàn vốn nhà nước tại DNNN.....	24
1.2.5.4. Quản lý doanh thu và chi phí.....	25
1.2.5.5. Quản lý phân phối lợi nhuận.....	28
1.3. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài.....	29

1.4. Quản lý vốn Nhà nước tại DNNN ở một số nước trên thế giới và bài học kinh nghiệm.....	30
Chương 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	36
2.2. Phương pháp nghiên cứu	36
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	36
2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu.....	37
2.2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp.....	37
2.2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu sơ cấp	38
2.2.3. Phương pháp tổng hợp và phân tích tài liệu	38
2.2.3.1 Phương pháp phân tích thống kê	38
2.2.3.2 Phương pháp so sánh	38
2.2.3.3 Phương pháp phân tích và tổng hợp.....	38
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	39
2.3.1. Tổng lợi nhuận	39
2.3.3. Hiệu quả sử dụng vốn cố định và vốn lưu động	41
Chương 3 THỰC TRẠNG CƠ CHẾ QUẢN LÝ VỐN NHÀ NƯỚC TẠI DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC CỦA TỈNH QUẢNG NINH	43
3.1. Thực trạng cơ chế quản lý vốn của Nhà nước	43
3.1.1. Những hạn chế của cơ chế quản lý vốn trước đây và sự ra đời của SCIC	43
3.1.2. Cơ chế quản lý vốn nhà nước ở doanh nghiệp của SCIC	45
3.1.2.1. Cơ cấu tổ chức và hoạt động của SCIC	45
3.1.2.2. Tái cơ cấu vốn nhà nước ở các doanh nghiệp	46
3.1.2.3. Thực hiện quyền cổ đông nhà nước	47
3.1.2.4. Cơ chế người đại diện	48
3.1.2.5. Vai trò hoạch định chiến lược của SCIC	50
3.2. Thực trạng cơ chế quản lý vốn Nhà nước tại các DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	51

3.2.1. Cơ chế quản lý.....	51
3.2.2. Thực trạng hoạt động của DNNN	54
3.3. Đánh giá chung về cơ chế quản lý vốn Nhà nước tại các DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	62
3.3.1. Kết quả tích cực đã đạt được và bài học kinh nghiệm rút ra trong quản lý vốn nhà nước tại DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	62
3.3.2. Những hạn chế và vấn đề đặt ra về cơ chế quản lý vốn nhà nước tại các DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	66
Chương 4 GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ VỐN NHÀ NƯỚC TẠI DNNN THUỘC TỈNH QUẢNG NINH	72
4.1. Phương hướng, mục tiêu tăng cường quản lý vốn Nhà nước tại DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	72
4.1.1. Dự báo tình hình DNNN	72
4.1.2. Chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước ta trong quản lý vốn Nhà nước.....	72
4.1.3. Phương hướng tăng cường quản lý vốn nhà nước đối với DNNN	74
4.1.4. Mục tiêu tăng cường quản lý sử dụng vốn nhà nước đối với DNNN.....	79
4.2. Giải pháp góp phần tăng cường quản lý vốn Nhà nước tại DNNN thuộc tỉnh Quảng Ninh	81
4.2.1. Hoàn thiện chính sách, qui định về quản lý vốn nhà nước tại các DNNN phù hợp điều kiện của tỉnh Quảng Ninh	81
4.2.2. Thực hiện triệt để hơn tách chức năng quản lý nhà nước với chức năng thực hiện các quyền chủ sở hữu; tách biệt thực hiện quyền chủ sở hữu đối với quyền chủ động kinh doanh của doanh nghiệp.....	81
4.2.3. Có cơ chế tuyển chọn, đề bạt, sử dụng Giám đốc doanh nghiệp gắn với quyền lợi và trách nhiệm về quản lý vốn Nhà nước đi đôi với việc bố trí Hội đồng quản trị, Ban kiểm soát và Ban giám đốc đủ mạnh, bảo đảm đủ phẩm chất, năng lực chấp hành pháp luật và thực thi tốt chức trách, nhiệm vụ được giao	83
4.2.4. Tăng cường chức năng quản lý của chủ sở hữu (SCIC) đối với phần vốn Nhà nước tại doanh nghiệp	84

4.2.5. Tăng cường kiểm tra, giám sát của cơ quan quản lý nhà nước đối với doanh nghiệp trong sử dụng vốn Nhà nước. Đồng thời, qui định chế tài đủ mạnh, xử lý nghiêm đối với chủ doanh nghiệp sử dụng vốn nhà nước không hiệu quả, làm thất thoát vốn nhà nước.	85
4.2.6. Giải quyết dứt điểm khoản nợ và tài sản ứ đọng tại doanh nghiệp.	87
4.3. Đề xuất, kiến nghị	88
KẾT LUẬN	90
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	92

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

1. CTCP : Công ty cổ phần.
2. DNNN : Doanh nghiệp Nhà nước.
3. KT-XH : Kinh tế xã hội.
4. NS : Ngân sách.
5. NSNN : Ngân sách Nhà nước.
6. SXKD : Sản xuất kinh doanh.
7. SCIC : Tổng công ty đầu tư và kinh doanh vốn nhà nước.
8. TNHH : Trách nhiệm hữu hạn.
9. TSCĐ : Tài sản cố định.
10. TBCN : Tư bản chủ nghĩa
11. UBND : Ủy ban nhân dân.
12. XHCN : Xã hội chủ nghĩa.

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Số hiệu	Tên bảng biểu	Trang
Bảng 3.1	SỐ LƯỢNG DNNN GIAI ĐOẠN 2006 – 2011.....	54
Bảng 3.2	QUI MÔ DNNN NĂM 2011.....	55
Bảng 3.3	VỐN NHÀ NƯỚC ĐẦU TƯ TẠI CÁC DNNN GIAI ĐOẠN 2006 – 2011.....	56
Bảng 3.4	KẾT QUẢ KINH DOANH DNNN GIAI ĐOẠN 2006-2011.....	57
Bảng 3.5	TÌNH HÌNH NỘP NSNN CỦA CÁC DNNN GIAI ĐOẠN 2006 – 2011.....	58
Bảng 3.6	QUI MÔ TÀI SẢN CỦA DNNN GIAI ĐOẠN 2006-2011.....	59
Bảng 3.7	DOANH THU CỦA DNNN GIAI ĐOẠN 2006-2011.....	60
Bảng 3.8	TỶ SUẤT LỢI NHUẬN CỦA DNNN GIAI ĐOẠN 2006-2011.....	61

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Vốn là yếu tố đầu vào không thể thiếu trong hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Việc huy động, quản lý, sử dụng vốn một cách hiệu quả đối với mỗi doanh nghiệp là yêu cầu cấp thiết. Do vậy, việc tăng cường, đổi mới phương thức quản lý vốn Nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước trong tiến trình sắp xếp, đổi mới, nâng cao hiệu quả của doanh nghiệp nhà nước.

Thực tế cho thấy, công tác quản lý phần vốn Nhà nước tại các doanh nghiệp còn bất cập trong chính sách quản lý, trong tổ chức bộ máy quản lý và trong tổ chức thực hiện. Điều đó khiến vốn Nhà nước tại một số doanh nghiệp lâm vào tình trạng quản lý, sử dụng kém hiệu quả và việc thực hiện vai trò chủ đạo của thành phần kinh tế nhà nước bị hạn chế.

Cơ chế liên quan đến quản lý, sử dụng vốn nhà nước tại các doanh nghiệp nhà nước chưa kích thích sản xuất kinh doanh, hiệu quả sử dụng vốn chưa cao, có xu hướng không bảo toàn, giảm dần vai trò của doanh nghiệp nhà nước đối với nền kinh tế và chưa tương xứng với số vốn nhà nước đầu tư cho doanh nghiệp.

Trong bối cảnh hội nhập và gia tăng cạnh tranh hiện nay, khi mô hình tăng trưởng đặt ra nhiều vấn đề về tính hiệu quả, các doanh nghiệp nói chung, doanh nghiệp có vốn nhà nước của tỉnh Quảng Ninh nói riêng còn nhiều hạn chế trong việc tham gia vào mạng sản xuất quốc tế và chuỗi giá trị gia tăng toàn cầu. Với những hạn chế như vốn ít, công nghệ sản xuất lạc hậu, trình độ quản lý yếu, thiếu thông tin, khả năng tiếp cận và thâm nhập vào các thị trường xuất khẩu và mạng sản xuất quốc tế còn hạn chế, ... năng lực cạnh tranh của các DN nói chung còn thấp.

Hiện nay, quá trình hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng, nhất là khi nước ta chính thức là thành viên của tổ chức thương mại thế giới (WTO) đòi hỏi các doanh nghiệp có vốn nhà nước phải đổi mới qui trình sản xuất kinh doanh, đổi mới công nghệ, đầu tư máy móc để nâng cao chất lượng sản phẩm, mở rộng sản xuất kinh doanh, tăng cường quản lý, tăng cường sức cạnh tranh trong nền kinh tế. Điều